

ประกาศกระทรวงพลังงาน

เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการในการเก็บรักษา การขนส่ง การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบ และการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ สำหรับการค้าปลีกวัตถุอันตรายก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่กรมธุรกิจพลังงานรับผิดชอบ พ.ศ. ๒๕๔๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสาม มาตรา ๒๐ (๑) (๒) (๕) มาตรา ๓๖ วรรคสอง และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน โดยความเห็นของคณะกรรมการวัตถุอันตรายออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“วัตถุอันตราย” หมายความว่า วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ ก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่กรมธุรกิจพลังงานรับผิดชอบ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ว่าด้วยเรื่องบัญชีรายชื่อวัตถุอันตรายออกตามความในมาตรา ๑๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

“ก๊าซปิโตรเลียมเหลว” หมายความว่า ก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่บรรจุลงในถังก๊าซหุงต้มหรือกระป๋องก๊าซ

“การค้าปลีก” หมายความว่า การค้าก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่บรรจุลงในถังก๊าซหุงต้มหรือกระป๋องก๊าซ สำหรับจำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค

“ร้านจำหน่ายก๊าซ” หมายความว่า สถานที่เก็บรักษาเพื่อค้าปลีกก๊าซปิโตรเลียมเหลว

“โรงเก็บก๊าซ” หมายความว่า สถานที่เก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวเพื่อรอการจำหน่าย

“ถังก๊าซหุงต้ม” หมายความว่า ภาชนะที่ใช้บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวสำหรับใช้เป็นเชื้อเพลิงในการหุงต้ม หรือการให้แสงสว่าง หรือการให้พลังงาน

“กระป๋องก๊าซ” หมายความว่า ภาชนะนอกเหนือจากถังก๊าซหุงต้มที่ใช้บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวสำหรับใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องฉีดไฟหรือใช้สำหรับเตาหุงต้มขนาดเล็ก อันมีลักษณะเป็นภาชนะที่ใช้เพื่อการบรรจุเพียงครั้งเดียว มีขนาดบรรจุก๊าซได้ไม่เกิน ๑ ลิตร และทนความดันสูงสุดได้ไม่น้อยกว่า ๒.๑๕ เท่าของความดันใช้งาน แต่ไม่น้อยกว่า ๑.๕๒ เมกาปาสกาลมาตร

“ปริมาณการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลว” หมายความว่า ปริมาณก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่เก็บได้สูงสุด ไม่ว่าจะเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวบรรจุอยู่ในถังก๊าซหุงต้มหรือกระป๋องก๊าซหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ถังก๊าซหุงต้มหรือกระป๋องก๊าซที่ผลิตขึ้นใหม่และยังไม่ได้ผ่านการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวมาก่อน

“ผู้ค้าน้ำมัน” หมายความว่า ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๑

“ตัวแทนจำหน่าย” หมายความว่า บุคคลที่ผู้ค้าน้ำมันแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว

“เครื่องใช้ไฟฟ้า” หมายความว่า บริภัณฑ์สำหรับประโยชน์ใช้สอยทั่วไป โดยปกติสร้างขึ้นเป็นมาตรฐานสากล โดยติดตั้งหรือประกอบเข้าเป็นหมวดเดียว เพื่อใช้งานในหน้าที่เดียวหรือหลายหน้าที่ เช่น เครื่องส่งเสียงดังเมื่อก๊าซรั่ว เครื่องปรับอากาศ พัดลม เครื่องสูบน้ำ

“อุปกรณ์” หมายความว่า หน่วยหนึ่งของระบบไฟฟ้าที่มุ่งหมายให้เป็นทางผ่านกระแสไฟฟ้า แต่ไม่ใช่พลังงานไฟฟ้า

“บริภัณฑ์” หมายความว่า สิ่งรวมทั้งวัสดุ เครื่องประกอบ อุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ดวงโคม เครื่องสำเร็จและสิ่งอื่นที่คล้ายกัน ที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งหรือใช้ในการต่อเข้ากับการติดตั้งของไฟฟ้า

“ทนการระเบิด” หมายความว่า ความสามารถในการทนต่อการระเบิดซึ่งเกิดขึ้นภายในกล่องหุ้มและป้องกันมิให้ประกายไฟหรือการระเบิดของไอก๊าซปิโตรเลียมเหลวภายในกล่องหุ้มเป็นเหตุให้ไอก๊าซปิโตรเลียมเหลวภายนอกกล่องหุ้มติดไฟ หรือระเบิดได้ และอุณหภูมิจะต้องไม่สูงจนเป็นเหตุให้ไอก๊าซปิโตรเลียมเหลวภายนอกกล่องหุ้มติดไฟหรือระเบิด

“เครื่องประกอบ” หมายความว่า ส่วนประกอบ เช่น แป้นเกลียวหรือส่วนอื่น ๆ ของระบบการเดินสายที่ใช้งานเพื่อวัตถุประสงค์หลักทางกลมากกว่าทางไฟฟ้า

“การเดินสายไฟฟ้า” หมายความว่า การเดินสายไฟฟ้าทั้งภายในและภายนอกอาคาร ซึ่งประกอบด้วยสายวงจรไฟฟ้ากำลัง แสงสว่าง ควบคุม และสัญญาณ รวมทั้งอุปกรณ์และเครื่องประกอบการเดินสาย ทั้งแบบเดินสาย แบบติดตั้งถาวรและชั่วคราว

“ข้อต่อปิดผนึก” หมายความว่า เครื่องประกอบในการต่อท่อและสามารถป้องกันมิให้ไอก๊าซปิโตรเลียมเหลวไหลผ่านได้

“สารปิดผนึก” หมายความว่า สารที่ใช้สำหรับปิดผนึกที่ข้อต่อปิดผนึกเพื่อป้องกันมิให้ไอก๊าซปิโตรเลียมเหลวไหลผ่านได้

ข้อ ๒ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตสำหรับวัตถุอันตราย ตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้ผลิต และผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ไม่ต้องขึ้นทะเบียนสำหรับวัตถุอันตราย ตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๓ ร้านจำหน่ายก๊าซหรือโรงเก็บก๊าซที่มีปริมาณการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวรวมกัน ไม่เกิน ๓๐๐ กิโลกรัม และสถานที่ครอบครองก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ไม่ใช่ร้านจำหน่ายก๊าซและโรงเก็บก๊าซ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตมิไว้ในครอบครองก๊าซปิโตรเลียมเหลวตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่ทั้งนี้หากปริมาณการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลว มีปริมาณเกินกว่า ๖๐ กิโลกรัม ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเก็บรักษา และมีบุคลากร ที่รับผิดชอบดูแล ร้านจำหน่ายก๊าซ โรงเก็บก๊าซ หรือการขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลว ตามข้อกำหนด ในประกาศนี้ และต้องแจ้งถึงสถานที่เก็บรักษาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ

ข้อ ๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตมิไว้ในครอบครองก๊าซปิโตรเลียมเหลว ต้องได้รับการแต่งตั้งให้ เป็นตัวแทนจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากผู้ค้าน้ำมัน ยกเว้นการจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทระป๋องก๊าซเพียงอย่างเดียว

ในกรณีผู้รับใบอนุญาตมิไว้ในครอบครองก๊าซปิโตรเลียมเหลวพ้นจากการเป็นตัวแทนจำหน่าย ในขณะที่ใบอนุญาตมิไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายยังไม่สิ้นอายุ ให้ใบอนุญาตมิไว้ในครอบครอง ก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นอันสิ้นอายุ และถ้าประสงค์จะประกอบกิจการต่อไป ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต มิไว้ในครอบครองก๊าซปิโตรเลียมเหลวโดยพลันและให้ประกอบกิจการต่อไป จนกว่าจะได้รับแจ้ง การไม่อนุญาต

ข้อ ๕ ผู้รับใบอนุญาตมิไว้ในครอบครองก๊าซปิโตรเลียมเหลว ต้องมีบุคลากรที่รับผิดชอบ ดูแลร้านจำหน่ายก๊าซ โรงเก็บก๊าซ หรือการขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ได้ผ่านการฝึกอบรม เรื่องก๊าซ ปิโตรเลียมเหลว การระวังและป้องกันอันตรายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กรมธุรกิจ พลังงานประกาศกำหนด

ข้อ ๖ ให้ผู้ค้าน้ำมันที่ครอบครองก๊าซปิโตรเลียมเหลวมีหน้าที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๑) เมื่อมีการแต่งตั้ง เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเป็นตัวแทนจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว ต้องแจ้งให้กรมธุรกิจพลังงานทราบทุกครั้ง

(๒) ควบคุมดูแลตัวแทนจำหน่ายของตนให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศกระทรวงนี้ และห้ามตัวแทนจำหน่ายของตน จำหน่ายถังก๊าซหุงต้มที่ติดตั้งหรือสามารถนำมาติดตั้งเตาแก๊ซ ที่ส่วนบนของถังก๊าซหุงต้ม ตามหลักเกณฑ์ที่กรมธุรกิจพลังงานประกาศกำหนด

(๓) ควบคุมดูแลถังก๊าซหุงต้มที่มีเครื่องหมายการค้าของตนให้เป็นไปตามที่กำหนดใน มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมถังแก๊ซปิโตรเลียมเหลวที่กระทรวงอุตสาหกรรมประกาศกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และต้องมีข้อความ “อันตราย ห้ามกลิ้ง ห้ามกระแทก” เขียนไว้ที่ตัวถังก๊าซหุงต้ม

(๔) ทำการทดสอบและตรวจสอบถังก๊าซหุงต้มที่มีเครื่องหมายการค้าของตนให้เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม การใช้และการซ่อมบำรุงถังแก๊ซปิโตรเลียมเหลวที่กระทรวง อุตสาหกรรมประกาศกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

(๕) ในกรณีที่ถังก๊าซหุงต้มไม่ได้มาตรฐานความปลอดภัยตาม (๓) และ (๔) ให้ผู้ค้านำมัน นำถังก๊าซหุงต้มที่มีเครื่องหมายการค้าของตน ไปซ่อมแซมหรือทำลายโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๗ ร้านจำหน่ายแก๊ซ ต้องตั้งอยู่ในอาคารเอกเทศไม่ตั้งอยู่ในตึกแถว ห้องแถว อาคารชุด ภายในอาคารสรรพสินค้าหรืออาคารแสดงสินค้า ยกเว้นจำหน่ายแก๊ซปิโตรเลียมเหลวประเภทกระป๋อง แก๊ซเพียงอย่างเดียว และต้องมีลักษณะและระยะปลอดภัย ดังนี้

(๑) สถานที่ตั้งและเก็บถังแก๊ซหุงต้มต้องตั้งอยู่ที่ชั้นระดับพื้นดินของอาคาร

(๒) สถานที่ตั้งและเก็บถังแก๊ซหุงต้มต้องอยู่ห่างจากแหล่งที่มีความร้อนสูงจากที่มีเปลวไฟ หรือประกายไฟ หรือจากวัสดุที่ทำให้เกิดไฟหรือไฟไหม้ได้ง่ายไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร ถ้าระยะห่าง ไม่ถึงที่กำหนดจะต้องสร้างกำแพงกันไฟกั้นระหว่างสถานที่ตั้งและเก็บถังแก๊ซหุงต้มกับบริเวณดังกล่าว

(๓) ฝาและผนังของสถานที่ตั้งและเก็บถังแก๊ซหุงต้มต้องใช้วัสดุทนไฟ เพดานถ้าไม่ทำด้วย คอนกรีตต้องมีฝ้าเพดาน ฝ้าและคร่าวต้องใช้วัสดุทนไฟ

(๔) พื้นของสถานที่ตั้งและเก็บถังแก๊ซหุงต้มต้องเป็นพื้นคอนกรีต เรียบและผิวพื้นต้องเป็นวัสดุ ชนิดที่ทำให้เกิดประกายไฟจากการเสียดสีได้ยาก เช่น ซีเมนต์ขัดมัน หินเกล็ดขัดมัน กระเบื้องยาง ฯลฯ

(๕) ระดับพื้นของสถานที่ตั้งและเก็บถังแก๊ซหุงต้มและส่วนอื่น ๆ ของอาคารที่ใช้สอยเพื่อการ อื่นภายในอาคารที่ใช้เป็นร้านจำหน่ายแก๊ซ ต้องสูงกว่าระดับพื้นภายนอกอาคาร ในกรณีที่มีการ ยกกระต๊บบนภายนอกอาคารที่ใช้เป็นร้านจำหน่ายแก๊ซโดยรอบ ต้องดำเนินการปรับระดับพื้นภายใน อาคารให้สูงกว่าพื้นภายนอกภายในสามเดือนนับแต่วันที่ยกระดับ

ข้อ ๘ สถานที่ตั้งและเก็บถังก๊าซหุงต้มของร้านจำหน่ายก๊าซที่อยู่ภายในอาคารบริการในเขต
สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงต้องมีลักษณะและระยะ
ปลอดภัย ดังนี้

(๑) มีลักษณะและระยะปลอดภัยตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕)

(๒) ถ้าการจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวและการจำหน่ายสินค้าอื่น ๆ อยู่ภายในอาคารบริการ
เดียวกัน ต้องแยกออกจากกันเป็นสัดส่วนให้ชัดเจน และด้านที่ติดต่อกันต้องมีฝาหรือผนังทำด้วยวัสดุ
ทนไฟ

ข้อ ๙ สถานที่ตั้งและเก็บถังก๊าซหุงต้มของร้านจำหน่ายก๊าซที่อยู่ภายนอกอาคารบริการใน
เขตสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงต้องมีลักษณะและระยะ
ปลอดภัย ดังนี้

(๑) มีลักษณะและระยะปลอดภัยตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ (๒) และ (๔)

(๒) ต้องแสดงขอบเขตของสถานที่ตั้งและเก็บถังก๊าซหุงต้มซึ่งมีพื้นที่ไม่เกิน ๑๕ ตารางเมตร
ไว้ชัดเจน โดยมีรั้วโปร่งที่อากาศสามารถถ่ายเทได้สะดวกและแข็งแรงเพียงพอ ทำด้วยวัสดุทนไฟ
ล้อมรอบทุกด้าน จัดให้มีประตูรั้วโปร่งที่เปิดออกสู่ภายนอกที่สามารถดำเลียงถึงก๊าซหุงต้ม
ผ่านได้สะดวก และปิดไว้ตลอดเวลา

(๓) ขอบเขตสถานที่ตั้งและเก็บถังก๊าซหุงต้มต้องห่างจากท่อรับน้ำมันเชื้อเพลิง และท่อระบาย
น้ำมันเชื้อเพลิงของถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงไม่น้อยกว่า ๕.๐๐ เมตร

(๔) ขอบเขตสถานที่ตั้งและเก็บถังก๊าซหุงต้มต้องห่างจากตู้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงไม่น้อยกว่า
๑๐.๐๐ เมตร และห่างจากแนวเขตของสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร

(๕) บริเวณที่ตั้งและเก็บถังก๊าซหุงต้มด้านที่ยานพาหนะอาจเข้าไปชนได้ต้องจัดให้มีราวเหล็ก
(GUARD RAIL) หรือเสาต่อเหล็กขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร ภายในท่อเหล็ก
ให้เทคอนกรีตเต็มฝังแน่นในดินนอกแนวรั้วโปร่งด้านนั้นลึกไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร เสาต่อเหล็ก
ต้องอยู่ห่างจากรั้วโปร่งไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร เสาแต่ละต้นสูงจากระดับพื้นดินไม่น้อยกว่า ๑.๑๐ เมตร
แต่ไม่เกิน ๑.๒๐ เมตร และมีระยะห่างระหว่างเสาแต่ละต้นไม่เกิน ๑.๒๐ เมตร เพื่อกันรถชนด้านนั้น

(๖) เพื่อป้องกันการสะสมก๊าซปิโตรเลียมเหลว ระดับพื้นของสถานที่ตั้งและเก็บถังก๊าซหุงต้ม
ต้องอยู่ในระดับสูงกว่าระดับพื้นของสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น

ข้อ ๑๐ การตั้งถังก๊าซหุงต้มในร้านจำหน่ายก๊าซ ต้องปฏิบัติดังนี้

- (๑) ต้องตั้งถังก๊าซหุงต้มในที่ที่จัดไว้สำหรับตั้งถังก๊าซหุงต้ม โดยเฉพาะเท่านั้น
- (๒) ในที่ที่ตั้งถังก๊าซหุงต้มตาม (๑) ต้องจัดให้มีทางเดินเข้าออกร้านจำหน่ายก๊าซกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๐๐ เมตร
- (๓) ถังก๊าซหุงต้มต้องตั้งตรงให้ลื่นเปิดเปิดอยู่ข้างบน
- (๔) ถังก๊าซหุงต้มที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวได้ไม่เกินถึงละ ๑๕ กิโลกรัม ให้ตั้งเป็นแถวเรียงชิดกันได้ทั้งทางกว้างและทางยาว ทางกว้างไม่เกินสามถึงและซ้อนกันได้ไม่เกินสามชั้น
- (๕) ถังก๊าซหุงต้มที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวได้เกินถึงละ ๑๕ กิโลกรัม ให้ตั้งเป็นแถวเรียงชิดกันได้ทั้งทางกว้างและทางยาว ทางกว้างไม่เกินสี่ถึงและต้องไม่ตั้งถังก๊าซหุงต้มซ้อนกัน
- (๖) ต้องตั้งถังก๊าซหุงต้มให้ห่างจากฝาหรือผนังไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร และห่างจากเชิงบันไดหรือประตูภายในอาคารที่ใช้เป็นร้านจำหน่ายก๊าซไม่น้อยกว่า ๑.๐๐ เมตร
- (๗) การตั้งถังก๊าซหุงต้มต้องมีปริมาณไม่เกิน ๑,๒๐๐ กิโลกรัม ต่อหนึ่งกลุ่ม และแต่ละกลุ่มต้องห่างกันไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร
- ข้อ ๑๑ การเก็บรักษาถังปิโตรเลียมเหลวของร้านจำหน่ายก๊าซต้องมีปริมาณการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลว ดังนี้
- (๑) ร้านจำหน่ายก๊าซที่อยู่ห่างจากอาคารอื่นไม่ถึง ๖.๐๐ เมตร ให้มีปริมาณการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวได้ไม่เกิน ๑,๒๐๐ กิโลกรัม ต่อหนึ่งร้านจำหน่ายก๊าซ
- (๒) ร้านจำหน่ายก๊าซที่เป็นอาคารที่อยู่ห่างจากอาคารอื่นไม่น้อยกว่า ๖.๐๐ เมตร ให้มีปริมาณการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวได้ไม่เกิน ๖,๐๐๐ กิโลกรัม ต่อหนึ่งร้านจำหน่ายก๊าซ
- (๓) ร้านจำหน่ายก๊าซตาม (๑) และ (๒) หากจัดให้มีการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวสำหรับเก็บถังก๊าซหุงต้มและหรือกระป๋องก๊าซ โดยเฉพาะแยกจากร้านจำหน่ายก๊าซ ให้มีปริมาณการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวเพิ่มขึ้น ได้อีกในปริมาณรวมกันไม่เกิน ๑๘๐ กิโลกรัม ต่อพื้นที่หนึ่งตารางเมตร
- อาคารเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวตามวรรคหนึ่งต้องมีลักษณะดังนี้
- (ก) เป็นอาคารชั้นเดียว มีพื้นที่ไม่เกิน ๓๐ ตารางเมตร
- (ข) ต้องอยู่ห่างจากอาคารอื่นโดยรอบไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร
- (ค) สร้างด้วยวัสดุทนไฟ
- (ง) ผนังของอาคารทุกด้านต้องมีช่องระบายอากาศในระดับชิดพื้น

ข้อ ๑๒ การเก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวเพื่อการค้าปลีกของร้านจำหน่ายก๊าซต้องจัดให้มีเครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง หรือน้ำยาดับเพลิง หรือเครื่องดับเพลิงชนิดอื่นที่มีใช้เครื่องดับเพลิงชนิดฟองก๊าซ ซึ่งสามารถใช้ดับเพลิงอันเกิดจากก๊าซปิโตรเลียมเหลวหรือน้ำมันเชื้อเพลิงได้ และเครื่องดับเพลิงดังกล่าวต้องมีขนาดความจุผงเคมีหรือน้ำยาดับเพลิงหรือสารอื่นไม่น้อยกว่า ๖.๘ กิโลกรัม ติดตั้งไว้ที่ผนังประตูทางเข้าออก ๑ เครื่องและที่บริเวณที่ตั้งถังก๊าซหุงต้มและหรือกระป๋องก๊าซ ๑ เครื่อง ต่อปริมาณการเก็บรักษาปิโตรเลียมเหลวทุก ๆ ๖๐๐ กิโลกรัม เศษของ ๖๐๐ กิโลกรัม ให้คิดเป็น ๖๐๐ กิโลกรัม

ร้านจำหน่ายก๊าซที่เก็บรักษาปิโตรเลียมเหลว มีปริมาณรวมกันตั้งแต่ ๓๐๐ กิโลกรัมขึ้นไป ต้องติดตั้งเครื่องส่งเสียงดังเมื่อก๊าซรั่ว บริเวณที่ตั้งถังก๊าซหุงต้มและหรือกระป๋องก๊าซ และเครื่องส่งเสียงดังเมื่อก๊าซรั่วจะต้องเป็นชนิดที่กรมธุรกิจพลังงานเห็นชอบ

ข้อ ๑๓ โรงเก็บก๊าซต้องมีลักษณะและระยะปลอดภัย ดังนี้

(๑) โรงเก็บก๊าซต้องเป็นอาคารชั้นเดียว สร้างด้วยวัสดุถาวรและทนไฟและห่างจากอาคารอื่นหรือแนวเขตที่ดินของผู้อื่นไม่น้อยกว่า ๒๐.๐๐ เมตร

(๒) มีรั้วโปร่งทำด้วยวัสดุทนไฟสูงไม่น้อยกว่า ๑.๘๐ เมตร ห่างจากขอบโรงเก็บก๊าซไม่น้อยกว่า ๕.๐๐ เมตร และห้ามวางสิ่งของหรือกระทำการใด ๆ ที่อาจเกิดเปลวไฟหรือประกายไฟในบริเวณดังกล่าว โรงเก็บก๊าซและรั้วต้องมีทางเข้าออกอย่างน้อยสองทาง ทางเข้าออกดังกล่าวต้องมีประตูโปร่งที่เปิดออกด้านนอก มีกุญแจชนิดที่สามารถเปิดออกจากภายในได้โดยไม่ต้องไขกุญแจและปิดประตูตลอดเวลาที่ไม่มีการปฏิบัติงาน

ถ้าไม่อาจจัดให้โรงเก็บก๊าซอยู่ห่างจากอาคารอื่น หรือแนวเขตที่ดินของผู้อื่นไม่น้อยกว่า ๒๐.๐๐ เมตรได้ ต้องสร้างกำแพงกันไฟด้านนั้นสูงไม่น้อยกว่า ๑.๘๐ เมตร และอยู่ห่างจากขอบโรงเก็บก๊าซไม่น้อยกว่า ๕.๐๐ เมตร โดยไม่ต้องมีรั้วโปร่งด้านนั้นก็ได้

(๓) สถานที่ตั้งและเก็บถังก๊าซหุงต้มและหรือกระป๋องก๊าซของโรงเก็บก๊าซ ต้องอยู่ที่ชั้นระดับพื้นดิน

(๔) พื้นของโรงเก็บก๊าซต้องแข็งแรง เรียบ และผิวพื้นต้องเป็นวัสดุชนิดที่ทำให้เกิดประกายไฟจากการเสียดสีได้ยาก เช่น ซีเมนต์ขัดมัน หินเกล็ดขัดมัน กระเบื้องยาง ฯลฯ ระดับพื้นของโรงเก็บก๊าซต้องไม่ต่ำกว่าระดับพื้นภายนอก ถ้าทำเป็นพื้นลอยได้พื้นต้องเปิดโล่งทุกด้านเพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก ระดับพื้นลอยต้องสูงกว่าระดับพื้นภายนอก และห้ามเก็บสิ่งของใด ๆ ไว้ใต้พื้นนั้น

(๕) พื้นของโรงเก็บก๊าซต้องไม่มีร่อง บ่อ หรือที่ต่ำซึ่งจะเป็นที่สะสมก๊าซปิโตรเลียมเหลวได้ ถ้าจำเป็นต้องมีร่อง บ่อ อยู่ในโรงเก็บก๊าซต้องทำท่อหรือรางระบายก๊าซปิโตรเลียมเหลวออกสู่ภายนอกอย่างเพียงพอ ท่อหรือรางระบายก๊าซปิโตรเลียมเหลวต้องแยกจากท่อหรือทางระบายน้ำ

(๖) ฝาผนังของโรงเก็บก๊าซต้องสร้างด้วยวัสดุถาวรและทนไฟ และฝาผนังทุกด้านต้องมีช่องระบายอากาศในระดับขีดพื้น

(๗) การเก็บถังก๊าซหุงต้มเพื่อรอการบรรจุ ขนส่ง หรือซ่อมต้องเก็บไว้ ณ ที่ที่จัดไว้เฉพาะในโรงเก็บก๊าซ

ข้อ ๑๔ การตั้งถังก๊าซหุงต้มในโรงเก็บก๊าซ ให้ปฏิบัติตามข้อ ๑๐ (๑) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗)

ข้อ ๑๕ การเก็บรักษาถังปิโตรเลียมเหลวของโรงเก็บก๊าซต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) ต้องปฏิบัติตามข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง และต้องติดตั้งเครื่องส่งเสียงดังเมื่อก๊าซรั่วบริเวณที่ติดตั้งถังก๊าซหุงต้มและหรือกระป๋องก๊าซ ๑ เครื่องต่อพื้นที่ตั้งถังก๊าซหุงต้มและหรือกระป๋องก๊าซทุก ๆ ๑๕.๐๐ ตารางเมตร เศษของ ๑๕.๐๐ ตารางเมตรให้คิดเป็น ๑๕.๐๐ ตารางเมตร และเครื่องส่งเสียงดังเมื่อก๊าซรั่วจะต้องเป็นชนิดที่กรมธุรกิจพลังงานเห็นชอบ

(๒) ต้องติดตั้งท่อน้ำประปาสำหรับดับเพลิงสองหัวขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๖๒.๕ มิลลิเมตร หรือเท่ากับขนาดของท่อน้ำประปาสำหรับดับเพลิง ขององค์กรปกครองท้องถิ่นและต้องมีเครื่องสูบน้ำสำหรับสูบน้ำดับเพลิงโดยเฉพาะจากท่อดังกล่าว และต้องมีสายสูบน้ำที่มีความยาวไม่น้อยกว่า ความยาวของเส้นทแยงมุมที่ยาวที่สุดของโรงเก็บก๊าซเก็บไว้ ณ ที่ที่จะนำมาใช้ได้ง่าย

(๓) ถ้าไม่มีน้ำประปาหรือไม่ใช้น้ำประปาดตาม (๒) ต้องต่อท่อสำหรับสูบน้ำจากแหล่งน้ำหรือที่เก็บน้ำที่มีน้ำอยู่ตลอดเวลา และแหล่งน้ำนั้นต้องมีน้ำไม่น้อยกว่า ๑๗ ลูกบาศก์เมตร ต่อปริมาณก๊าซปิโตรเลียมเหลว ๖,๐๐๐ กิโลกรัม พร้อมเครื่องสูบน้ำสำหรับสูบน้ำดับเพลิงโดยเฉพาะและสายสูบน้ำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๑๕ มิลลิเมตร ยาวพอที่จะฉีดน้ำคลุมสถานที่ตั้งและเก็บถังก๊าซหุงต้มและหรือกระป๋องก๊าซ และต้องเพิ่มปริมาณน้ำอีก ๑๗ ลูกบาศก์เมตรและสายสูบน้ำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๑๕ มิลลิเมตร อีก ๑ สาย ต่อปริมาณก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่เพิ่มขึ้นทุก ๆ ๖,๐๐๐ กิโลกรัม เศษของ ๖,๐๐๐ กิโลกรัม ให้คิดเป็น ๖,๐๐๐ กิโลกรัม

ข้อ ๑๖ การขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ปริมาณเกิน ๓๐๐ กิโลกรัม ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) รถยนต์บรรทุกที่ใช้ในการขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวต้องมีหลังคา หรือโครงที่แข็งแรง ป้องกันการกระเด็นหรือกระจายของถังก๊าซหุงต้มและหรือกระป๋องก๊าซออกจากตัวรถเมื่อเกิดอุบัติเหตุได้ และให้มีประตูปิดเปิดด้านหลัง โดยปิดประตูตลอดระยะเวลาในระหว่างการขนส่ง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามที่กรมธุรกิจพลังงานประกาศกำหนด

(๒) ผู้ขับขี่รถยนต์บรรทุกที่ใช้ในการขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลว ต้องได้ผ่านการฝึกอบรม เรื่องก๊าซปิโตรเลียมเหลว การระวังและป้องกันอันตรายตามข้อ ๕

ข้อ ๑๗ กำหนดบริเวณอันตรายในการติดตั้งระบบไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์และ บริภัณฑ์ ของร้านจำหน่ายก๊าซ และโรงเก็บก๊าซไว้ดังนี้

(๑) ภายในห้องที่เก็บกระป๋องก๊าซหรือถังก๊าซหุงต้มของร้านจำหน่ายก๊าซ ตั้งแต่ระดับพื้นถึง ระดับ ๑.๗๕ เมตร เหนือระดับพื้น

(๒) ภายในห้องที่เก็บกระป๋องก๊าซ และหรือถังก๊าซหุงต้มของโรงเก็บก๊าซ

(๓) ภายในระยะ ๔.๐๐ เมตร เหนือบริเวณอันตรายตาม (๑) หรือ (๒)

ภายในบริเวณอันตรายตามวรรคหนึ่ง หากมีผนังกันก๊าซปิโตรเลียมเหลวไม่ให้ผ่านได้ให้ ถือว่าบริเวณอันตรายไม่รวมถึงบริเวณอีกด้านหนึ่งของผนังนั้น

ข้อ ๑๘ อุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดที่จะนำมาใช้ในบริเวณอันตรายตามข้อ ๑๗ (๑) และ (๒) ต้องเป็นชนิดทนการระเบิด และได้รับการรับรองจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับการรับรองจากสถาบันต่างประเทศตามที่กรมธุรกิจ พลังงานเห็นชอบ

ข้อ ๑๙ การเดินสายไฟฟ้าในบริเวณอันตรายตามข้อ ๑๗ (๑) และ (๒) ต้องปฏิบัติดังนี้

(๑) ต้องเดินสายไฟฟ้าด้วยระบบท่อร้อยสายไฟฟ้าและต้องเป็นท่อโลหะอย่างหนา หรืออย่างหนา ปานกลางชนิดต่อด้วยเกลียวท่อโลหะร้อยสายไฟฟ้าต้องได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือ มาตรฐานสากลตามที่กรมธุรกิจพลังงานประกาศกำหนด สายไฟฟ้าที่วางไว้ใต้ดินต้องใช้สายที่ใช้ สำหรับใต้ดินโดยเฉพาะ

(๒) กล่อง เครื่องประกอบการเดินท่อ ท่ออ่อน และข้อต่อต้องเป็นชนิดที่มีเกลียวใน สำหรับต่อเข้ากับท่อร้อยสายไฟฟ้า และต้องเป็นชนิดทนการระเบิด

(๓) ท่อร้อยสายไฟฟ้าที่ต่อกับกล่องหุ้มอุปกรณ์ไฟฟ้า หรืออุปกรณ์อื่นที่อาจมีประกายไฟ หรือมีอุณหภูมิสูงต้องติดตั้งข้อต่อให้ปิดผนึกในตำแหน่งใกล้กับกล่องหุ้มมากที่สุด ที่จะทำให้และต้องห่างจากกล่องหุ้มไม่เกิน ๐.๔๖ เมตร

(๔) ท่อร้อยสายไฟฟ้าที่วางจากบริเวณอันตรายไปยังบริเวณไม่อันตรายต้องติดตั้งข้อต่อปิดผนึกไว้ที่ตำแหน่งสุดเขตของบริเวณอันตราย

(๕) ท่อร้อยสายไฟฟ้าที่วางจากบริเวณอันตรายและไม่มีรอยต่อใด ๆ ในบริเวณอันตรายดังกล่าว รวมถึงในระยะ ๐.๓๐ เมตร จากเขตอันตรายออกไปทั้งสองข้างไม่ต้องติดตั้งข้อต่อปิดผนึกก็ได้ ถ้าปลายทั้งสองข้างของท่อดังกล่าวอยู่ในบริเวณไม่อันตราย

(๖) ข้อต่อปิดผนึก ต้องติดตั้งอยู่บริเวณที่เข้าถึงโดยสะดวก และสารปิดผนึก ต้องป้องกันการรั่วไหลของไอก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ข้อต่อปิดผนึกได้ ต้องทนต่อสภาวะแวดล้อมได้ และมีจุดหลอมเหลวไม่ต่ำกว่า ๙๓ องศาเซลเซียส

(๗) การใส่สารปิดผนึกลงในข้อต่อปิดผนึกต้องไม่น้อยกว่าขนาดระบุของท่อร้อยสายไฟฟ้า และไม่ว่ากรณีใด ๆ สารปิดผนึกต้องหนาไม่น้อยกว่า ๑๖ มิลลิเมตร และห้ามต่อสายภายในข้อต่อปิดผนึกและห้ามใช้สารปิดผนึกหุ้มข้อต่อสายหรือข้อต่อแยกสาย

ข้อ ๒๐ อุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ติดตั้งในบริเวณอันตรายตามข้อ ๑๗ (๓) ต้องมีกล่องหุ้มมิดชิด เพื่อป้องกันไม่ให้ประกายไฟหรือชิ้นส่วนของวัสดุร้อนผ่านออกสู่ภายนอกได้ และอุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่อาจเกิดความเสียหายทางกายภาพได้ง่ายต้องมีตะแกรงเหล็กป้องกันด้วย

ข้อ ๒๑ การเดินสายไฟฟ้าในบริเวณอันตรายตามข้อ ๑๗ (๓)

(๑) การเดินสายไฟฟ้าต้องร้อยภายในท่อร้อยสายไฟฟ้า สำหรับร้อยสายไฟฟ้าชนิดอย่างบางหรือวางไว้ในรางเดินสายไฟฟ้าโลหะ

(๒) กล่อง เครื่องประกอบการเดินท่อและข้อต่อไม่จำเป็นต้องมีเกลียวแต่ต้องมีเครื่องประกอบที่จับยึดแข็งแรง และปิดมิดชิด

ข้อ ๒๒ ระบบไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าและวิธีเดินสายไฟฟ้าต้องต่อลงดิน รายละเอียดและวิธีการต่อลงดินให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานของวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย หรือมาตรฐานสากลตามที่กรมธุรกิจพลังงานประกาศกำหนด

ข้อ ๒๓ ข้อกำหนดหลักเกณฑ์ของสายไฟฟ้าและวิธีเดินสายไฟฟ้าทั่วไปซึ่งไม่ได้ระบุไว้ในข้อกำหนดของประกาศนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานของวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย หรือมาตรฐานสากลตามที่กรมธุรกิจพลังงานประกาศกำหนด

ข้อ ๒๔ ร้านจำหน่ายก๊าซ หรือโรงเก็บก๊าซ ซึ่งดำเนินการอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ให้ดำเนินการต่อไปได้ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันประกาศนี้มีผลใช้บังคับ

ร้านจำหน่ายก๊าซที่ไม่เป็นไปตามข้อ ๗ และดำเนินการอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปได้ แต่ทั้งนี้ต้องเก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวได้ไม่เกิน ๑,๒๐๐ กิโลกรัม และหลังจากพ้นระยะเวลา ๑๐ ปีนับตั้งแต่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ จะเก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวได้ปริมาณไม่เกิน ๖๐๐ กิโลกรัม และเมื่อพ้นระยะเวลา ๑๕ ปีนับตั้งแต่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ จะเก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวได้ปริมาณไม่เกิน ๖๐ กิโลกรัม

ข้อ ๒๕ ให้ร้านจำหน่ายก๊าซ หรือโรงเก็บก๊าซ ที่ดำเนินการอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ต้องเป็นตัวแทนจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากผู้ค้าน้ำมันตามข้อ ๔ วรรคหนึ่ง และต้องจัดให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบดูแลร้านจำหน่ายก๊าซ โรงเก็บก๊าซ หรือการขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวตามข้อ ๕ และในการขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวต้องใช้รถยนต์บรรทุกที่ใช้ขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวและผู้ขับขี่รถยนต์บรรทุกที่ใช้ขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวตามข้อ ๑๖ ภายในเวลา ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๒๖ ทั้งนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

ปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน